

Najbolji zikr i vrijednost zikra

mr. JAKUB ALAGIĆ

DELIL AKIDA

Sadržaj

Definicija zikra.....	2
Najbolji zikr	2
Posebne vrijednosti određenog zikra	3
Uopštena vrijednost zikra	4
1. Zikr je najbolje dobro djelo	4
2. Allah spominje osobu koja Njega spominje	5
3. Rezultat zikra je Allahov oprost i velika nagrada, te praštanje grijeha	5
4. Oni koji čine zikr su najbolji ljudi, i oni su živi u pravom smislu te riječi	6
5. Rezultat zikra je smireno srce, i on je lijek za prsa	6
6. Zikrom se tjera šeđtan i spašava od njega	7
Kako se čini zikr?	7
Neke greške u načinu zikra kod pojedinih naših muslimana	7

Esselamu alejkum.

Koji je najbolji zikr, negdje sam čula da je najbolji zikr la ilahе illellah, a neki kažu da je učenje Kur'ana najbolji zikr. I koje su vrijednosti zikra. Molim vas da mi pojasnite to pitanje.

Odgovor: Bismillahir-rahmanir-rahim

Definicija zikra

Zikr je iznošenje pohvale Allahu posebnim izrazima ili učenjem Kur'ana.

Pod njim se podrazumijevaju i sva djela srca i čitavog tijela koja Allah voli i sa kojima je zadovoljan.¹

Najbolji zikr

Kur'an je općenito, najbolji, najvredniji i najveličanstveniji vid zikra, a posle njega dolaze riječi la ilahе illellah.

To je iz razloga što je Kur'an Allahov govor, a Allahov govor ima prednost u odnosu na govor ljudi, pa makar se radilo i o govoru najčasnjeg bića. Ibn Kajim veli:

Vrijednost Kur'ana nad drugim govorom je kao Allahova vrijednost nad Njegovim stvorenjima.²

Islamski učenjaci pojasnili su da je Kur'an najbolji način zikra, tj. spominjanja Allaha, jer obuhvata i sadrži sve vidove zikra poput:

- Tahlila (la ilahе illellah)
- Tekbira (veličanje Allaha)
- Tahmida (zahvaljivanje)
- Tesbiha (iskazivanje savršenosti Allaha)
- Temdžida (slavljenje)

zatim obuhvata i sadrži:

- Dovu
- Molbu
- Naredbu
- Strah
- Nadu
- Razmišljanje o Allahovim znamenjima

---

¹ Pogledati: El-Futuhatur-rabbaniyyeh alal-ezkarin-nevavijeh, 1/18; Fethul- Bari, 11/209

² El-Vabilus-sajjib, str. 125

- I sve drugo što je propisano

A najbolji zikr nakon Kur'ana su riječi:

Subhanallah, vel-hamdu lillah, va la ilahe illellahu vallahu ekber.

Poslanik ﷺ veli:

Da kažem: subhanallah, vel-hamdu lillah, va la ilahe illellahu vallahu ekber, draže mi je od svega što sunce obasjava.³

Ovaj hadis ukazuje da je spomenuti zikr bolji od ostalih prenesenih zikrova, a najbolji zikr od ove četiri spomenute rečenice, je **la ilahe illellah**, kao što se navodi u hadisu:

'Najbolji zikr je la ilahe illellah.⁴

- jer su to riječi kojima se izražava iskrenost i ni jedno djelo neće biti primljeno bez njih.

Nakon njih, po vrijednosti su riječi **subhanellahi ve bi hamdihi**.

A nakon toga su riječi zahvalnosti **elhamdulillah**.

Poslije njih su riječi **Allahu ekber**, kojima se počinje namaz i čini ruku' i sedžda.⁵

Posebne vrijednosti određenog zikra

Mus'ab b. Sad prenosi od svog oca:

Bilo smo kod Poslanika ﷺ pa je on kazao:

'Zar niste u mogućnosti da svaki dan zaradite hiljadu sevapa?'

Neko je upitao:

'Kako da zaradimo hiljadu sevapa?'

On reče:

'Tako što stotinu puta kažete subhanallah (neka je slavljen Allah). Ko to kaže imaće hiljadu sevapa ili će mu se oprostiti hiljadu grijeha.'⁶

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik ﷺ rekao:

Ko ujutro i navečer prouči stotinu puta:

Subhanallahi ve bi hamdihi / Neka je slavljen i uzvišen Allah,

³ Bilježi ga Muslim, br. 32, str. 1165

⁴ Hadis bilježi Tirmizi br. 3383. str. 768

⁵ Pogledati: El-Adabuš-šer'iijeh, 2/78

⁶ Bilježi ga Muslim, br. 37, str. 1165

niko na Sudnjem danu neće imati bolje djelo od njega, osim onoga ko isto prouči, ili još više puta.⁷

Od Ebu Musaa, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao:

*Allahov Poslanik ﷺ mi je rekao:
'La havle ve la kuvvete illa billahi! / Nema snage ni moći bez Allah!
– jedno je od dženetskih blaga.'⁸*

Prenesen je i hadis o vrijednosti zikra koji je nazvan prvakom svih istigfara (sejjidul-istigfar), to je zikr koji se uči svaki dan prije izlaska i posle zalaska sunca.

Vrijednost zikra nije vezana samo za slavljenje, hvaljenje Allah-a, te iskazivanje Njegove jednoče riječima la ilah illelah i Njegovo veličanje, nego se ona odnosi na svakog ko traži oprost, razmišlja o Allahovojoj veličini i uzvišenosti, radi u ime Allah-a dobra djela i pokorava Mu se.

Uopštена vrijednost zikra

Velike su i mnogobrojne vrijednosti zikra od kojih musliman ima korist i na ovome i na Budućem svijetu. Na osnovu kur'ansko-hadiskih dokaza, spomenuću neke od njih:

1. Zikr je najbolje dobro djelo

Zikr je najbolje dobro djelo i najvredniji vid pokornosti, jer cilj svih ibadeta jeste spominjanje Allah-a Uzvišeni Allah veli:

Obavljanje zikra je najveća poslušnost!⁹

Tome u prilog ide predaja u kojoj Ebu Derda', radijallahu anhu, veli:

*Allahov Poslanik ﷺ rekao je:
'Hoćete li da vas obavijestim o najboljim djelima koja su najodabranija kod vašeg Gospodara i na najvišem stepenu, koja su vam bolja od udjeljivanja zlata i srebra, i bolja od sukoba s neprijateljem u kome biste vi ubijali njih a i oni vas?'
'Svakako!' – odgovoriše oni.
On reče: 'Spominjanje (zikir) Allah-a.'¹⁰*

⁷ Bilježi ga Muslim, br. 29, str. 1164

⁸ Bilježi ga Buhari, br. 6384, str. 1187, i Muslim, br. 44, str. 1167

⁹ El-Ankebut, 45

¹ Bilježi ga Tirmizi, br. 3377, str. 767

2. Allah spominje osobu koja Njega spominje

Allah spominje osobu koja Njega spominje, te roba koji Mu čini zikr, Sebi približava i spominje ga kod onih (meleka) koji su kod Njega

Dakle, nagrada onome ko Allaha spominje je spominjanje njega od strane Allaha. Uzvišeni Allah kaže:

*Sjećajte se vi Mene, i Ja ču se vas sjetiti.*¹

I

U hadisi-kudsiju se od Ebu Hurejrea, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik ﷺ rekao:

Uzvišeni Allah kaže:

'Ja sam u stanju učiniti Svome robu ono što o Meni misli, i s njim sam kad Me spomene.

Ako on Mene spomene u sebi, i Ja njega spomenem u Sebi; a ako Me on spomene u nekoj skupini, Ja njega spomenem u skupini boljog od te.

Ako se on Meni približi za jedan pedalj, Ja se njemu približim za jedan lakat;

a ako se on Meni približi za jedan lakat, Ja se njemu približim za jedan rukohvat.

*Ako on Meni ide običnim hodom, Ja njemu idem žurno.'*²

2

Zikr, dakle, čovjeka približava Allahu i podiže mu položaj kod Njega, shodno količini tog zikra i sve što rob više spominje Allaha, sve Mu je bliži i kod Njega je na višem položaju.

3. Rezultat zikra je Allahov oprost i velika nagrada, te praštanje grijeha

Uzvišeni Allah kaže:

*...i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.*¹

3

Ibn Kajim kaže:

---

¹ El-Bekare, 152

1

¹ Bilježi ga Buhari, br. 7405, str. 1364, i Muslim, br. 1, str. 1159

¹ El-Ahzab, 35

Meleki traže oprosta za onoga ko čini zikr i taj zikr bude brana između njega i Džehennema.¹

⁴

4. Oni koji čine zikr su najbolji ljudi, i oni su živi u pravom smislu te riječi

Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi od Vjerovjesnika ﷺ da je rekao:

Primjer onoga koji zikir čini (spominje svoga Gospodara) i onoga koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog.¹

⁵

Prenio ga je i Muslim u verziji:

Primjer kuće u kojoj se Allahu zikir čini i kuće u kojoj se Allah ne spominje je kao primjer živog i mrtvog.¹

⁶

Ibnul-Kajjim veli:

Onaj ko čini zikr poput je onoga ko je živ, dok je onaj nemarni poput mrtvaca.

Ova dva izraza ukazuju da je srce koje čini zikr poput živog čovjeka u kući živih, a da je nemarno srce poput mrtvaca u kući umrljih.¹

⁷

5. Rezultat zikra je smireno srce, i on je lijek za prsa

Ovo je veoma važno, jer putem te smirenosti čovjek ostvaruje sreću i radost. Uzvišeni Allah veli:

...a srca se, doista, kad se Allah spomene smiruju!¹

⁸

Ibnul-Kajjim, govoreći o zikru, kaže:

On u srce unosi sreću i radost.

Na drugom mjestu veli:

U zikru (spominjanju Allaha) i šukru (zahvalnosti Njemu) sadržana je sva sreća i uspjeh.¹

⁹

---

¹ El-Vabilus-sajjib, str. 110 ⁴

¹ Bilježi ga Buhari, br. 6407, str. 1591, i Muslim, br. 211, str. 315

¹ Bilježi ga Muslim, br. 211, str. 315

¹ Medaridžus-salikin, 3/269 ⁷

¹ Er-Ra'd, 28 ⁸

¹ El-Vabilus-sajjib, str. 66 i 98 ⁹

6. Zikrom se tjera šejtan i spašava od njega

Rob se ničim ne može zaštiti od šejtana, osim zikrom. U hadisu stoji:

*Čovjek se od šejtana može zaštititi samo spominjanjem
Allaha.²* 0

Ibn Abbas veli:

Šejtan čuči (i vreba) na ljudskom srcu i ako čovjek zaboravi i postane nemaran od sjećanja na Allaha, šejtan mu nanosi zle misli, a kad se sjeti (i spomene) Allaha, on se sakrije.² 1

Kako se čini zikr?

Zikr može biti jezikom, a može biti i srcem, zikr se čini pojedinačno, polahko i bez podizanja tona.

Najbolji zikr (kako kaže ibn Kajim u El-vabilus-sajjib, str. 122.) je:

1. Zikr koji se izgovara jezikom (riječima), a srce ga prati
2. Drugi stepen zikra jeste zikr samo srcem
3. Treći stepen je zikr samo jezikom

Zikr srcem ima dvije vrste:

1. Razmišljanje o veličini i uzvišenosti Allaha, Njegovom carstvu (Njegovoj vlasti), znamenjima na nebesima i na Zemlji
2. Zikr srcem prilikom naredbi i zabrana, na način da se čine naredbe, a ostave zabrane, te da se stane i razmisli kod nečega što je problematično i sporno.

Što se tiče zikra samo jezikom, on je najslabiji vid zikra, ali i on je veoma vrijedan, kao što na to ukazuju predaje.² 2

Neke greške u načinu zikra kod pojedinih naših muslimana

1. *Spominjanje Allahovih imenima pojedinačno, određeni broj puta, s određenim ciljem*

Primjer tome: Ime Er-Rahman (Svemilosni) uči se 298 puta za dobro pamćenje i zaposlenje. Za svako Allahovo ime određen je sličan zikr.

---

² Bilježi ga Tirmizi, br. 2863, str. 640

² Bilježi ga Ibn Ebi Šejbe, 7/135 1

² Pogledati: Šerhun-nevevi li Sahħħi Muslim, 17/15

2. Činjenje zikra zajednički i glasno

Primjer tome:

1. Zajednički zikr nakon namaza s podignutim tonom
2. Zikr prilikom održavanja tevhida
3. Zikr putem tespiha koji ima 1000 bobaka, a koji kruži unutar halke. Jedan iz halke izgovori određeni zikr, a ostali to ponavljaju na tespih

3. Sufijski zikrovi

Primjer tome:

- La iilahe illellah, 100, 300, 500 puta
- Illellah, 100 puta
- La ilahe illellah Muhammedun resulullah, 1 put
- Allah 160 puta
- Allah dželle dželaluhu ve la ilahe illa Hu Hu Hu Hu 100 puta
- Huvallahul-hakk, hakk, hakk, hakk, 108 puta
- Huvallahul-hakkul-hajj, hajj hajj hajj, 118 puta
- Huvallahul-hakkul-hajjul-kajjum, kajjum, kajjum, kajjum, 166 puta
- Ja latifu, ja latifu, ja latifu, 129 puta
- Ja kahharu, ja kahharu, ja kahharu, 106 puta
- Ja vəhhabu, ja vəhhabu, ja vəhhabu, 14 puta.

Molim Allaha subhanahu ve teala da nas učini od onih koji ga puno spominju (zikr čine), i da bude s nama zadovoljan i na ovome i na budućem svijetu.